

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Innkalling til møte

Det innkalles med dette til møte i

Utvalg Kirkelig fellesråd i Sarpsborg
Møtedato 10.01.2017
Møtetid kl. 18:30
Møtested Kirkekontoret Råkilveien 2

Meld fra om eventuelt forfall snarest på telefon 69116800 eller e-post kirkelig.fellesraad@sarpsborg.com.

Innkalte:

Kai Arne Wallin, Magne Grønlien, Pål Antonsen, Anne Margrethe Tangen, Sidsel M. Schade, Ruth T.H Pettersen, Knut Grubben, Kjell Lunde, Kari Mangrud Alvsvåg, Thormod Bjerkholt, Per Hugo Samuelson.

Varamedlemmer møter etter nærmere beskjed.

Sakliste

Sak 001/17 Møtebok Kirkelig fellesråd 13.12.16 (Dok: 16/00007-009)

Sak 002/17 Orienteringer til Kirkelig fellesråd 10.01.17 (Dok: 16/00005-009)

Sak 003/17 Revisjon av gudstjenesteforordningen - Økonomiske konsekvenser for fellesrådet (Dok: 16/00073-010)

Vel møtt!

Sarpsborg 22.12.2016

Thormod Bjerkholt
Leder

Adresse:
Pb 237
1702 SARPSBORG

Tlf/faks
Tlf: 69116800
Faks: 69116733

E-post/Internett:
kirkelig.fellesraad@sarpsborg.com
www.sarpsborg.kirken.no

Org.nr.:
976985605

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Dato:	21.12.2016
Arkivsak	16/00007
Dokumentnummer:	16/00007-009
Arkivkode:	012.2
Saksbehandler:	Trine Skinstad

Saksnr	Sak	Møtedato
001/17	Møtebok Kirkelig fellesråd 13.12.16	10.01.2017

Saksfremstilling

Vedlegg:

Møtebok fra Kirkelig fellesråds møte den 13.12.16.

Utredning:

Til Kirkelig fellesråds møte den 13.12.16 forelå det 11 saker til behandling. Det ble gjort vedtak i alle sakene.

Forslag til vedtak

Møtebok fra Kirkelig fellesråds møte den 13.12.16 godkjennes.

Møtebehandling

Vedtak

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Møtebok for Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Møtedato: 13.12.2016
Møtetid: kl. 18:30
Møtested: Kirkekontoret Råkilveien 2

Tilstede:

Magne Grønlien, Karl-Erik Sørensen, Kai Arne Wallin, Pål Antonsen, Sidsel M. Schade, Knut Grubben, Thormod Bjerkholt, Kjell Lunde, Per Hugo Samuelsen, Trond Günther.

Meldt forfall:

Anne Margrethe Tangen, Ruth T.H Pettersen, Kari Mangrud Alvsvåg.

Andre:

Jon Veflingstad, Trine Skinstad

Møtet ble avsluttet kl. 21.00

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Saker

Sak 059/16 Møtebok Kirkelig fellesråd 15.11.16

Forslag til vedtak:

Møtebok fra Kirkelig fellesråds møte den 15.11.16 godkjennes.

Møtebehandling:

Vedtak:

Møtebok fra Kirkelig fellesråds møte den 15/11-2016 godkjennes.

Sak 060/16 Til orientering i KF - Møtebok AU 251116

Forslag til vedtak:

Møtebok fra Kirkelig fellesråd arbeids- og økonomiutvalgs møte den 25.11.16 tas til orientering.

Møtebehandling:

Vedtak:

Møtebok fra arbeids- og økonomiutvalgets møte den 25/11-2016 tas til orientering.

Sak 061/16 Orienteringer til Kirkelig fellesråd 13.12.16

Forslag til vedtak:

Kirkelig fellesråd tar redegjørelsene til orientering.

Møtebehandling:

Til punkt (1) Dialogen med kommunen

Møte med kommunen 8/12 om kirkens organisasjon og struktur – med tanke på innsparinger: KV og Bård Andersen avtaler møter seg imellom for å lage en beskrivelse av nåsituasjonen og drøfte mulige tiltak. Det innkalles til et nytt fellesmøte i januar/februar. Prosessen er tenkt avsluttet rundt påsketider.

Til punkt (2) Status i gjennomføringen av vedtatte prosjekter

Anskaffelse av ny røykgasskjøler og ny mateenhet for filtermasse til krematoriet:

Det ble stilt spørsmål om kontrakter av denne størrelsen bør godkjennes av arbeidsutvalget. Spørsmålet tas opp i forbindelse med den kommende gjennomgangen av delegasjonsreglementet.

Taket på Greåker kirke

Kostnaden for den nye himlingen ble 30.000 kr inklusive materialer og mva.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellestråd i Sarpsborg

Til punkt (5) Østfold Dialogforum

Fellestrådets valgte representant til Østfold Dialogforum orienterte på forespørsel om bakgrunnen for oppsigelsen og om arbeidet som gjøres.

Vedtak:

Kirkelig fellestråd tar redegjørelsene til orientering.

Sak 062/16 Konstituering - Valg til ulike verv for 2017

Forslag til vedtak:

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Møtebehandling:

Det ble orientert om at gjeldende leder og nestleder, Thormod Bjerkholt og Sidsel M. Schade, har sagt seg villige til gjenvalg. Siden det ikke ble meldt inn andre kandidater ble det stemt over disse. Stemmegivningen foregikk skriftlig. Det var 10 stemmeberettigede til stede.

Vedtak:

Fellestrådets valgte leder for 2017: Thormod Bjerkholt (9 stemmer)

Fellestrådets valgte nestleder for 2017: Sidsel M. Schade (8 stemmer)

Arbeids- og økonomivalget (AU) består av:

- Thormod Bjerkholt
- Sidsel M. Schade
- Kari M. Alvsvåg

Fellestrådets representanter i partssammensatt utvalg (administrasjonsutvalget) er:

- leder: Sidsel M. Schade
- nestleder: Kjell Lunde
- representant: Kai Arne Walin
- vararepresentant: Pål Antonsen
- vararepresentant: Magne J. Grønlien

Sak 063/16 Godtgjørelse til Kirkelig fellestråd og menighetsråd

Forslag til vedtak:

Tidligere ordning for fastsettelse av ledergodtgjøring i menighetsråd, fellestråd og enkelte utvalg videreføres. Det innarbeides en samlet utgift på kr 176 500,- i budsjett 2017.

Møtebehandling:

Vedlegget ble gjennomgått. I det vedlagte regnearket er det differanse i sluttsummen, med beløpet for arbeidsgiveravgift av telefongodtgjøring. Administrasjonen undersøker beregning av

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

arbeidsgiveravgift på telefongodtgjørelse.

Vedtak:

Tidligere ordning for fastsettelse av ledergodtgjøring i menighetsråd, fellesråd og enkelte utvalg videreføres. Regnearket blir evt. korrigert med arbeidsgiveravgift på telefongodtgjørelse, og totalsummen blir da kr 179 645,-, som innarbeides i budsjettet 2017.

Sak 064/16 Møteplan for Kirkelig fellesråd 1. halvår 2017

Forslag til vedtak:

Som møteplan for 1. halvår 2017 foreslås følgende:

- Tirsdag 10. januar
- Tirsdag 28. februar
- Tirsdag 28. mars
- Tirsdag 9. mai
- Tirsdag 13. juni

Møtebehandling:

Forslaget til møteplan ble drøftet. Rådet ble enige om å flytte det foreslåtte møtet 28. mars til 4. april.

Vedtak:

Som møteplan for 1. halvår 2017 ble følgende vedtatt:

- Tirsdag 10. januar
- Tirsdag 28. februar
- Tirsdag 4. april
- Tirsdag 9. mai
- Tirsdag 13. juni

Sak 065/16 Budsjettendring - desember 2016

Forslag til vedtak:

Driftsbudsjettet for krematoriedriften foreslås endret med følgende:

Lønn, kr 44 888,-, regnskapskonto 10---- 012 3125

Kjøp av varer og tjenester, kr 1 086 732,-, regnskapskonto 110000 012 3125

Mva, kr 165 772,-, regnskapskonto 142925 012 3125

Forsikringsutbetaling, kr 1 131 620,-, regnskapskonto 177000 012 3125

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Mva kompensasjon, kr 165 772,-, regnskapskonto 172925 012 3125.

Investerings- og driftsbudsjettet for 2016 vedr. utredning av gravkapasitet foreslås dermed endret med følgende:

Refusjon til Sarpsborg kommune, kr 296 263,-, regnskapskonto 033000 010 3110 318
Bruk av bundet investeringsfond, kr 296 263,-, regnskapskonto 095000 010 3110 318
Lønn, kr 177 861, regnskapskonto 10---- 010 3110 318
Kjøp av varer og tjenester, kr 69 081, regnskapskonto 110000 010 3110 318
Avsetning til ubundet driftsfond, kr 253 058,-, regnskapskonto 154000 010 3110 318/ 25600023 010
Tilskudd fra Sarpsborg kommune, kr 500 000,-, regnskapskonto 183000 010 3110 318

Møtebehandling:

Saksfremlegget ble gjennomgått i møtet.

Vedtak:

Driftsbudsjettet for krematoriedriften endres med følgende:

Lønn, kr 44 888,-, regnskapskonto 10---- 012 3125
Kjøp av varer og tjenester, kr 1 086 732,-, regnskapskonto 110000 012 3125
Mva, kr 165 772,-, regnskapskonto 142925 012 3125
Forsikringsutbetaling, kr 1 131 620,-, regnskapskonto 177000 012 3125
Mva kompensasjon, kr 165 772,-, regnskapskonto 172925 012 3125.

Investerings- og driftsbudsjettet for 2016 vedr. utredning av gravkapasitet endres med følgende:

Refusjon til Sarpsborg kommune, kr 296 263,-, regnskapskonto 033000 010 3110 318
Bruk av bundet investeringsfond, kr 296 263,-, regnskapskonto 095000 010 3110 318
Lønn, kr 177 861, regnskapskonto 10---- 010 3110 318
Kjøp av varer og tjenester, kr 69 081, regnskapskonto 110000 010 3110 318
Avsetning til ubundet driftsfond, kr 253 058,-, regnskapskonto 154000 010 3110 318/ 25600023 010
Tilskudd fra Sarpsborg kommune, kr 500 000,-, regnskapskonto 183000 010 3110 318

Sak 066/16 Økonomiplan 2017-2020

Forslag til vedtak:

Det framlagte utkastet til økonomiplan godkjennes med de tillegg og justeringer som fellesrådet kommer fram til.

Møtebehandling:

Økonomiplanen bør også omfatte krematoriedrift og gravstell.

Bruk av fond i inntektsdelen av tabellen for årene 2018-2020 er benyttet for å illustrere at utgiftene i disse årene ser ut til å være større enn inntektene.

På spørsmål fra rådet ble det opplyst hvor mye fellesrådet har på fond.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Kirkevergen minnet om vedtaket som ble fattet for 2016-budsjettet om å sette av et udisponert beløp på driftsfond for senere bruk.

Vi erfarer at kommunen følger nøye med i fellesrådets regnskaper og at de vurderer behovet for å bevilge driftsmidler opp mot størrelsen på fondene. Det bør utredes og besluttes hva som er den ideelle størrelsen på fellesrådets generelle driftsfond.

Med tanke på utfordringene vi vil stå overfor i planperiodens 2., 3. og 4. driftsår, vil det være nødvendig å utrede mulighetene for både økte inntekter og reduserte kostnader.

De økonomiske konsekvensene av den omsøkte/foreslåtte gudstjenesteforordningen skal også utredes. Fellesrådet får utredningen som sak i det første møtet over nyttår (10/1).

Det ble pekt på at tallene i den framlagte økonomiplanens første år og budsjett 2017 bør stemme overens.

Administrasjonen oppfordres til å arbeide videre med økonomiplanen.

Vedtak:

Det framlagte utkastet til økonomiplan ble godkjent med de tillegg og justeringer som fellesrådet kom fram til.

Sak 067/16 Budsjett 2017

Forslag til vedtak:

Møtebehandling:

Tallene i de vedlagte budsjetttabellene ble gjennomgått og kommentert.

I noen tilfeller ble det gitt utdypende informasjon om hva som inngår i de enkelte postene.

Det vises her også til tabellen med kommentarer i selve saksframlegget.

Undervedleggene til budsjetttabellene ble også grundig gjennomgått.

Til gjennomgangen ble det delt ut en kopi av årsregnskapet for 2015.

Når det endelige budsjettvedtaket skal fattes over nyttår, vil fellesrådet at budsjettet presenteres i en tabell som omfatter hele virksomheten.

Fellesrådet viste interesse for de store variasjonene fra kirke til kirke når det gjelder strømforbruket. Det ble f.eks. stilt spørsmål om hvorfor det koster så mye mer å varme opp Ullerøy kirke enn Ingedal kirke.

Fordi det ikke er gjennomført enøk-analyser for kirkene ut over det forbrukstallene viser, har vi ikke noe godt svar på dette spørsmålet. Hvor mye temperaturen kan senkes mellom aktivitetene er avhengig av flere forhold, herunder hvor godt bygget er isolert, hvor mange kW som ovnene til sammen har å by på og ikke minst hensynet til kirkens instrumenter, som blir ustemte i forbindelse med temperatursvingningene.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Det er nylig tilsatt nye kirketjenere i Holleby og Solli kirker og ingen av dem bor i nærheten av kirken de arbeider i. Som en tilrettelegging i forhold til oppvarming, har kirkevergen besluttet å anskaffe helt enkle varmestyringer, hvor ønsket endring fra «sparetemperatur» til komforttemperatur» og omvendt kan styres ved hjelp av en «app» på smarttelefonen. Tiltaket vil over tid finansiere seg selv ved mindre kjøring/km-godtgjørelse og også forhåpentligvis lavere strømregning. I tillegg sløses det ikke med arbeidstiden i de i utgangspunktet små stillingene.

Representanten fra Solli orienterte i denne forbindelsen om den tidligere anskaffelsen av 2 stk. ekstra vifteovner til Solli kirke, til bruk på ekstra kalde vinterdager. Årsaken er selvsagt bygningens elendige isolering og det faktum at det faste varmeanlegget ikke har nok energi til å klare å løfte temperaturen.

Det ble også stilt spørsmål om hvilke erfaringer vi har med de 4 kirkene hvor det er montert varmestyringssystem fra Hoist. Fellesrådet har vært løpende orientert om utfordringene i pilotprosjektet, og med dette som utgangspunkt ble det besluttet å stanse opp og høste erfaringer før vi eventuelt går videre med flere kirker.

Fellesrådet viste også interesse for kostnadene til kirkegårdsdrift og vil gjerne vite mer om disse.

Fellesrådets valgte leder hadde utarbeidet et forslag til vedtak, som ble delt ut, gjennomgått og debattert i møtet.

Vedtak:

Drift

1. Det fremlagte driftsbudsjett for 2017 vedtas med følgende endringer:
 - a) Utgiftsposten «Kjøp av varer og tjenester» økes med kr 25.000 til dekning av utgifter i forbindelse med Olsokfeiringen.
 - b) Utgiftsposten «Tilskudd og gaver, mva.» økes med kr 25.000, som et tilskudd til driften av Østfold Dialogforum.
 - c) Budsjettpost til ledergodtgjøring endres med kr 3 145,-, til kr 179 645,-.
 - d) Resterende udisponert settes av på generelt driftsfond.
2. Anskaffelsen av ny røykgasskjøler, ny sorbentmater og tilpasset/oppdatert programvare for styringen av kremasjonsanlegget er vurdert i forhold til regelverket (GKRS4) av innleid konsulent, som er tydelig på at dette handler om utskifting av utslitte komponenter i det eksisterende kremasjonsanlegget, og kostnadene skal derfor budsjetteres og føres i driftsregnskapet.
3. Administrasjonen pålegges å utarbeide samlet budsjett til fellesrådets møte 28. februar, slik at dette kan sammenlignes med regnskapene for 2015 og 2016.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

4. Fellestrådet gir administrasjonen fullmakt til å gjennomføre detaljerte justeringer av driftsbudsjettet innenfor bevilgede rammer.
5. Administrasjonen pålegges å gjennomføre sparing på alle plan inntil endelig økonomisk resultat – herunder kommunens bevilgninger – foreligger for utbyggingen av Hafslund kirkegård.
6. Revidert driftsbudsjett for 2017 fremlegges ved første tertialrapport.
7. Uferdige prosjekter som finansieres over driftsbudsjettet videreføres i 2017 innenfor budsjetterte rammer.
8. Kirkevergen plikter å stanse prosjekter det ikke er dekning for.

Investeringer

9. Det framlagte investeringsbudsjettet for 2017 vedtas under den forutsetning at Sarpsborg kommune bevilger nødvendige investeringsmidler. Kirkevergen plikter så langt det er mulig å stanse investeringsprosjekter som det ikke er økonomisk dekning for og orientere fellestrådet om dette i første mulige møte. Ubrukte midler fra tidligere kommunale bevilgninger søkes rebudsjettert, og fellestrådet orienteres om status og framdrift i disse.
10. Revidert investeringsbudsjett for 2017 legges frem ved første tertialrapport.
11. Nye prosjekter som belaster driftsregnskapet eller investeringsregnskapet utover budsjett startes ikke opp uten økonomisk dekning og Fellestrådet forutgående godkjenning.
12. Administrasjonen bes om å se nærmere på strømutgiftene, herunder erfaringene med de anskaffede varmestyringene, og gi råd om hva vi gjør med de øvrige kirkene.

En eventuell særskilt lønnsjustering til mellomlederne sees nærmere på når økonomien rundt utvidelsen av Hafslund er avklart.

Sak 068/16 Utvidelsen av Hafslund kirkegård

Forslag til vedtak:

Fellestrådet tar redegjørelsen og de økonomiske rapportene til orientering.

Møtebehandling:

Fellestrådet valgte leder ga en kort oppsummering av status og videre fremdrift.

Vedtak:

Fellestrådet tar redegjørelsen og de økonomiske rapportene til orientering.

Sak 069/16 Orgelprosjektet i Sarpsborg kirke

Forslag til vedtak:

DEN NORSKE KIRKE

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Fellesrådet tar redegjørelsen og de økonomiske rapportene til orientering.

Investeringsbudsjettet vedr. orgel i Sarpsborg kirke foreslås endret med følgende:

Kjøp av varer og tjenester, kr 232 506,-, regnskapskonto 087010 010 2116 206

Mva, kr 55 322,-, regnskapskonto 042925 010 2116 206

Øremerkede gaver, kr 232 506,-, regnskapskonto 087010 010 2116 206

Mva kompensasjon, kr 55 322,-, regnskapskonto 072925 010 8900 206.

Møtebehandling:

Prosjektregnskap for ombygging/forsterkning av galleriet, utført vedlikehold og annet i gallerisona legges fram i møtet 28/2.

Vedtak:

Fellesrådet tar redegjørelsen og de økonomiske rapportene til orientering.

For Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Trine-Lise Skinstad
økonomikonsulent

Dato:	22.12.2016
Arkivsak	16/00005
Dokumentnummer:	16/00005-009
Arkivkode:	030
Saksbehandler:	jove

Saksnr	Sak	Møtedato
002/17	Orienteringer til Kirkelig fellestråd 10.01.17	10.01.2017

Saksfremstilling

(1) Dialogen med kommunen

- 11/1: møte med kommunen: gjennomgang av kirkens drift og struktur med sikte på besparelser, første møte mellom KV og Bård Andersen
- 20/1: kommunen takker for innsatsen gjennom 1000-års-markering med å invitere til pølsefest og konsert på Sarpsborg Scene 20/1 - kirken er tildelt et antall gratisbilletter og det arbeides med å avklare hvem som bør få være med

(2) Status i gjennomføringen av vedtatte prosjekter

- 21/2-1/3 2017: Antatt stansperiode for demontering og fjerning av gamle komponenter og montering av nye
- for at dette ikke skal by på problemer for byråene når de ønsker å levere kister, må vi på forhånd sørge for at «køen» i kjølerommet/i kjølecellene er kortest mulig
- 12/12: Ny driftsstans fordi to sirkulasjonspumper i kjølesystemet hadde havarert. Fullt kjølelager gjorde at vi måtte levere en del kister til krematoriet i Halden. Pumpene ble skiftet og vi var i gang igjen den 15/12, men det viste seg da at driften av de nye pumpene og kjøleanlegget på taket ikke lenger hang sammen med styrings- og kontroll-systemet, og at driften av disse komponentene i anlegget inntil videre må startes manuelt.

(3) Diverse

- 12/12 og 19/12: møter i ledergruppa om organistkabal
- 19/12: ledergruppa startet arbeidet med å evaluere rasjonaliseringen
- 21/12: julefest/semesteravslutning for alle ansatte i kurlandkirken

Forslag til vedtak

Fellestråd tar redegjørelsene til orientering.

Møtebehandling

Vedtak

Dato:	22.12.2016
Arkivsak	16/00073
Dokumentnummer:	16/00073-010
Arkivkode:	312
Saksbehandler:	jove

Saksnr	Sak	Møtedato
003/17	Revisjon av gudstjenesteforordningen - Økonomiske konsekvenser for fellesrådet	10.01.2017

Saksfremstilling

Det vises til brevet fra Borg biskop datert 28/6-2016 hvor det initieres en gjennomgang av gudstjenesteforordningen. Kopi av brevet er vedlagt.

Menighetsrådenes frist for å søke om det framtidige antall forordnede gudstjenester er i brevet satt til 15. november 2016.

Fellessrådet skal innen 15. januar 2017 uttale seg om de økonomiske konsekvensene av menighetsrådenes søknader.

Kort oppsummert innebærer menighetsrådenes søknader følgende:

Sarpsborg (+5) (79=>85)

Det søkes om en økning på 5

Varteig (+/-0) (63)

Ønsker ikke å øke det totale antallet, men trappe ned i Hafslundsøy kirke (-2) og i Hasle menighetshus (-4) og øke i Varteig kirke (+4)

Skjeberg samarbeidsområde (+4) (155=>159)

Det søkes om å øke antall gudstjenester i Hafslund sokn (+5)

Det søkes om å øke antall gudstjenester i Søndre Skjeberg sokn (+7) (samtlige i Skjeberg kirke)

Det søkes om å redusere antall gudstjenester i Skjebergdalen sokn (-8)

Tune, Greåker, Solli, Holleby samarbeidsområde (-22) (175=>153)

Det søkes om å redusere antall gudstjenester i Tune sokn (-14) (64=>50)

Det søkes om å redusere antall gudstjenester i Greåker sokn (-8) (59=>51)

Soli sokn ønsker ingen endringer (26)

Holleby sokn ønsker ingen endringer (26)

En tabellarisk sammenstilling av menighetsrådenes søknader er lagt inn nedenfor:

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Sarpsborg kirkelige fellesråd
Gjennomgang av gudstjenesteforordningen
Sammenstilling av gjeldende forordning og menighetenes søknader 2016

Sokn	Kirke	Ant. medlemmer	Ant. medl./omr.	Ordning 2009	Søknad 2016	Endring	
Sarpsborg	Sarpsborg	9 485	9 485	56	61	5	pluss: Kurland sykehjem (1), og ikke forordnede
	Kurland menighetshus			23	23	0	
Varteig	Varteig	3 936	3 936	30	34	4	
	Hafslundøy			30	28	-2	
	Hasle menighetshus			5	1	-4	
Hafslund	Hafslund	6 107	12 303	41	46	5	pluss: skolegudstjenester (jul og påske), institutt har siden 2009 fått godkjent: gtj. Hver 3. søndag hver 2. søndag pluss i høytidene
Skjebergdalen	Skjebergdalen	446		28	20	-8	
Ullerøy	Ullerøy	1 040		27	27	0	
Ingedal	Ingedal	710		29	29	0	
Skjeberg	Skjeberg	4 000		30	37	7	
Tune	Tune	5 509		64	50	-14	
Greåker	Greåker	6 292	13 135	59	51	-8	fellesgtj (4) pluss: Valskjold (1), Tingvollheim i kirken (50), Hamestad bedehus (1), ikke forordnede
Holleby	Holleby	740		26	26	0	
Soli	Soli	594		26	26	0	
		38 859	38 859	474	459	-15	

Saksutredning

Om menighetsrådenes søknader innvilges, vil det innebære en samlet nedgang i fellesrådsområdet på 15 forordnede gudstjenester på søn- og helligdager.

Fordi det ser ut til ikke å være noen enhetlig tenkning i beskrivelsen av hva det søkes om når det gjelder gudstjenester på andre dager og steder, er det vanskelig for KV å si noe om konsekvensene av eventuelle endringer i den delen.

Oppsummeringen av søknadene i tabellen ovenfor indikerer at den videre gudstjenesteforordningen ikke ser ut til å være kostnadsdrivende.

En samlet nedgang på 15 forordnede gudstjenester burde heller gi muligheter for innsparinger. Hvor mye det vil kunne spares er avhengig av flere forhold, herunder om bemanningskabalene kan legges slik at antall tilfeller med innleid vikar går ned og om vi klarer å styre oppvarmingen av kirkene i den kaldeste delen av året slik at fyringskostnadene går ned som en følge av dette. Om aktivitetene i kirkene forøvrig er slik at det også kan være noe å spare i forhold til renhold, gjenstår å se.

Endringene i Søndre Skjeberg sokn er en videreføring av forsøksordningen som biskopen har godkjent og som har vært prøvd ut de foregående årene.

Kommunens rammebevilgning til fellesrådets drift har de siste årene blitt kuttet med 1,9 mill. kr og utviklingen siden 2011 er illustrert i tabellen nedenfor:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Faktisk driftramme	22 743 671	23 481 658	23 522 393	24 172 028	23 780 000	24 050 000	24 150 000
Nominell endring	413 475	737 987	40 735	649 635	-392 028	270 000	100 000
Endring i %	1,9 %	3,2 %	0,2 %	2,8 %	-1,6 %	1,1 %	0,4 %
				Kutt	1 000 000	400 000	500 000
				Sum kutt		1 400 000	1 900 000

Under budsjettarbeidet for 2016 og 2017 valgte vi å starte med kun å sette av penger (budsjettere) til det ordinært daglige, det vil si det som trengs for å opprettholde driften på omtrent samme nivå som i dag. I begge disse årene klarte vi å balansere budsjettet uten å måtte gå til det skritt å gjennomføre særskilte tiltak for å redusere kostnadene.

Under arbeidet med fellesrådets Økonomiplan 2017-2020 ble det imidlertid tydelig at vi i de påfølgende tre årene ikke har like hyggelige tall å bygge på. Vi hadde forventet å møte problemene allerede i budsjettet for 2017, men pga. et ekstraordinært høyt antall graver som forfaller i forhold til fornyelse av feste eller inngåelse av festeavtale ved fredningstidens utløp, så har vi noe tid på oss til å tenke gjennom situasjonen og utrede mulige løsninger.

Formannskapet ba i november rådmannen om å initiere en gjennomgang av kirkens drift og struktur med sikte på besparelser. Dette førte til et oppstartmøte 8/12 mellom kirken og kommunen hvor kirkevergen presenterte det lovmessige grunnlaget for kirkens virksomhet, hvordan driften er organisert, omfanget av kirkens tjenesteproduksjon og finansieringskilder. I den videre prosessen skal kommunen og kirken komme til enighet om en beskrivelse av nåsituasjonen og mulige tiltak skal drøftes med tanke på innsparinger. I denne prosessen tenker vi det vil være relevant også å se på mulighetene for å øke prisene på kirkens betalingstjenester. Dette betyr at det er mye som må opp til vurdering når det gjelder grunnlaget for fellesrådets drift fra og med 2018. Det finnes en del midler i rådets generelle driftsfond, men fordi disse rent prinsipielt ikke bør benyttes til inndekning av et budsjettert merforbruk, så må det utredes andre og mer bærekraftige løsninger enn det.

Det er menighetsrådenes ansvar å vurdere og begrunne hvor mange gudstjenester som trengs i soknet.

Det er biskopens ansvar å tildele midler slik at nødvendige prestepresteressurser gjøres tilgjengelig for gjennomføring av de forordnede gudstjenestene.

Det er kommunens ansvar å bevilge midlene som trengs for å kunne stille kirke, organist, klokker/kirketjener og renholder slik at de forordnede gudstjenestene kan gjennomføres.

KV foreslår ut fra dette at fellesrådet vedtar følgende uttalelse til biskopen

Menighetsrådenes forskjellige søknader tyder på at de faktiske, lokale behovene er blitt nøye vurdert.

Fordi summen av søknadene innebærer en reduksjon i antall forordnede gudstjenester, er det ikke nødvendig å fremme kritiske kommentarer på økonomisk grunnlag til menighetsrådenes søknader. Ut fra fellesrådets generelle økonomiske situasjon, herunder de foreliggende økonomiske prognoser for de nærmeste driftsårene og prosessen som kommunen har startet for å utrede muligheter for ytterligere innsparinger, finner fellesrådet det likevel riktig å ta et visst forbehold, dette fordi framtidige økonomiske avveininger kan føre til at det blir vanskelig å stille kirkerom og mannskap til alt som etter planene skal gjennomføres.

Forslag til vedtak

Følgende uttalelse til biskopen vedtas:

Menighetsrådenes forskjellige søknader tyder på at de faktiske, lokale behovene er blitt nøye vurdert.

Fordi summen av søknadene innebærer en reduksjon i antall forordnede gudstjenester, er det ikke nødvendig å fremme kritiske kommentarer på økonomisk grunnlag til menighetsrådenes søknader. Ut fra fellesrådets generelle økonomiske situasjon, herunder de foreliggende økonomiske prognoser for de nærmeste driftsårene og prosessen som kommunen har startet for å utrede muligheter for ytterligere innsparinger, finner fellesrådet det likevel riktig å ta et visst forbehold, dette fordi framtidige økonomiske avveininger kan føre til at det blir vanskelig å stille kirkerom og mannskap til alt som etter planene skal gjennomføres.

Kirkelig fellesråd i Sarpsborg

Møtebehandling

Vedtak

DEN NORSKE KIRKE

Borg biskop

Sokneprester, menighetsråd og kirkelige fellesråd

Dato: 28.06.2016

Vår ref: 16/2652 - 1 EFY (16/22864)

Deres ref:

Gjennomgang av gudstjenesteforordningen

Borg biskop ber med dette menighetsrådene i Borg om å søke om justering eller videreføring av gudstjenesteforordningen. Menighetsrådenes søknadsfrist om antall forordnede gudstjenester er 15. november 2016.

Bakgrunn

Gudstjenesteforordningen danner det rettslige grunnlaget for at kommunen bevilger nødvendige økonomiske ressurser til å holde gudstjenester i Den norske kirke (*Kirkeloven* § 15). Videre sikrer gudstjenesteforordningen at kirkemedlemmene får et kontinuerlig og forutsigbart gudstjenestetilbud i sin lokale menighet, først og fremst ved gudstjenestefeiring på søn- og helligdager. På denne måten danner gudstjenesteforordningen den viktigste rammebetingelsen både for prestedtjenesten, fellesrådets økonomi og for menighetsrådets virksomhetsansvar for det kristne livet i soknet.

Biskopens ansvar til å forordne gudstjenester er forankret i *Tjenesteordning for biskoper* § 3: «Biskopen forordner gudstjenester i bispedømmets sokn, og beslutter hvor mange gudstjenester det skal holdes i den enkelte kirke eller annet gudstjenestested».

Menighetsrådet har ved gudstjenestereformen fått et tydeligere ansvar for planlegging av menighetens gudstjenester (se *Alminnelige bestemmelser* punkt 65).

Menighetsprestene har som sin særlige oppgave å gjennomføre gudstjenestene (*Tjenesteordning for menighetsprester* § 2 a). Også andre yrkesgrupper har ansvar for gudstjenestelivet - særlig kantor eller organist, men også kateket, diakon, kirketjener og klokker.

Kirkelig fellesråd er ansvarlig ovenfor kommunen for å sikre tilstrekkelige økonomiske rammer for at det kan holdes det antall gudstjenester som biskopen forordner (*Kirkeloven* § 15).

Revisjon av nåværende forordning

Nåværende forordning ble fastsatt av biskopen i 2008-2009. Det er flere grunner til at det nå er nødvendig med en ny gjennomgang av forordningen, ikke minst knyttet til strategiske, økonomiske og personalmessige helhetsvurderinger. Gudstjenestereformen og dens forutsetningen om å utvikle en helhetlig årsplan for gudstjenestelivet og

trosopplæringens fokus på helhet og involvering i gudstjenesten, gjør det også nødvendig at forordning og trosopplæringsplan/gudstjenesteplan sees sammen.

Problemstillinger knyttet til prestedtjenesten og gudstjenesteforordningen har siden 2014 vært drøftet i en arbeidsgruppe bestående av biskop, personalsjef, en prost og en kirkeverge. Behovet for en revidering av forordningen har også vært drøftet på flere prostemøter i 2015 og 2016.

På denne bakgrunn ber biskopen menighetsrådene om å vurdere gjeldende gudstjenesteforordning og søke biskopen om enten en videreføring eller justering av forordningen.

Hva er en «forordnet gudstjeneste»?

- En forordnet gudstjeneste er en gudstjeneste som feires på søn- og helligdager, samt helgeaftener. Normalt er dette menighetens hovedgudstjeneste.
- Gudstjenester som feires på dager utenom søn- og helligdager der det er satt opp kirkeårstekster (Nyttårsaften, Kyndelsmesse, Samefolkets dag, Askeonsdag, 1.mai, 17.mai, Jonsok, Olsok, Mikkelsmesse, Reformasjonsdagen) samt 8.-mars-gudstjenester, regnes som forordnede.
- Gudstjenester som legges til institusjoner/sykehjem på søn- og helligdager, samt helgeaftener, og som er åpne for menigheten ellers, regnes som forordnede gudstjenester.
- Der man ut fra strategiske vurderinger ønsker å flytte en søn- eller helligdagsgudstjeneste til en hverdag eller lørdag, kan denne bli regnet som en forordnet gudstjeneste.
- Der man holder flere gudstjenester på julaften skal det totale antall gudstjenester regnes som forordnede.
- Der man holder flere konfirmasjonsgudstjenester på lørdag og/eller søndag, skal man regne én forordnet gudstjeneste per dag (to gudstjenester lørdag og to søndag, regnes som én gudstjeneste per dag).
- Sykehjemsgudstjenester på hverdager, hverdagsgudstjenester, barnehage- og skolegudstjenester, stabsgudstjenester, tidebønner, konserter, o.l. regnes ikke som forordnede gudstjenester.

Forordningen angir minimum antall gudstjenester som skal feires i soknet. Ut over dette kan man feire de gudstjenester lokalkirken ser det er behov for og ressurser til ut fra lokale prioriteringer.

Biskopen forutsetter at man ved jule- og konfirmasjonsgudstjenester ikke setter begrensninger på deltakelse, men legger til rette for et tilstrekkelig antall gudstjenester slik at alle som ønsker det får anledning til å feire gudstjeneste.

Anbefalt prosess

Biskopen anbefaler menighetsrådene å ta utgangspunkt i antall gudstjenester i den nåværende forordning og vurdere hvordan den svarer til det faktiske gudstjenestelivet per i dag.

Menighetsrådenes vurdering må skje utfra et helhetlig skjønn. Man bør vurdere gudstjenestebehovet for hele lokalsamfunnet og alle kirkens medlemmer i soknet og tenke strategisk om hvilke muligheter og begrensninger som gjør seg gjeldende lokalt. Det gjelder blant annet lokale tradisjoner og gudstjenestevaner, antall dåp og konfirmanter, avstand til nærmeste sokn og gudstjenestehyppighet i nabosokn, og særlige satsninger og strategiske grep (f.eks. fellesgudstjenester med nabosokn for å øke oppslutning).

Sokneprestene bes om å ta et særlig ansvar for å forberede saken for menighetsråd og stab.

Saksgang og frister

Innen 15.november 2016:

- *Menighetsrådet* vurderer gjeldende forordning og involverer stab for innspill. På bakgrunn av prosessen og vurderingene søker menighetsrådene om enten å få videreføre eller justere antall forordnede gudstjenester pr år til et lavere eller høyere antall.
- Søknaden skal inneholde et ønske om konkret antall forordnede gudstjenester per år. Der det er flere kirker/gudstjenestesteder i soknet, skal det komme frem hvor mange forordnede gudstjenester man ønsker pr gudstjenestested. Søknaden skal begrunnes.
- I tillegg til en begrunnet vurdering av forordningen skal menighetsrådet gjøre rede for alle ikke-forordnede gudstjenester som feires regelmessig i soknet. Årsplan for gudstjenestelivet i soknet skal legges ved, der også alle ikke-forordnede gudstjenester fremkommer.
- Er det ønske om vesentlige endringer fra dagens praksis, skal menighetsmøtet gis anledning til å uttale seg (Kirkeloven § 11).
- Vedtaket i menighetsrådet (eventuelt også menighetsmøtet) sendes kirkelig fellelsråd.

Innen 15.januar 2017:

- *Kirkelig fellesråd* utreder de økonomiske og administrative konsekvensene av menighetsrådenes ønske om forordning i fellesrådsområdet, og sender dette til prostet.

Innen 1. mars 2017:

- *Prosten* gjør en helhetsvurdering av forordningen i prostiet, inkludert presteressursene, og oversender alle vedlegg med sin anbefaling av forordningen til biskopen.

Innen 15. april 2017:

- På bakgrunn av alle innsendte vedtak og dokumenter og etter konsultasjon med kirkevergene og drøfting med fagorganisasjonene, gjør *biskopen* en helhetsvurdering av forordningen i hele bispedømmet og fastsetter den endelige forordningen.

Vi ber om at vedlagte skjema benyttes og at det følger saksgangen.

Med vennlig hilsen

Atle Sommerfeldt
biskop

Endre Fyllingsnes
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
Proster

Mottakere:
Sokneprester, menighetsråd og
kirkelige fellesråd